

Власенко І.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри тактичної та тактико-спеціальної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ; **Сергієнко Д.В.**, старший викладач кафедри тактичної та тактико-спеціальної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ, старший лейтенант поліції

ОЦІНКА РИЗИКУ ПРАВООХОРОНЦІВ ПРИ ЛІКВІДАЦІЇ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Життя людини пов'язане з постійним зіткненням з різними видами небезпек від повсякденних до екстремальних та смертельних. Навіть звичайний перехід через дорогу може закінчитися летальним результатом, а пожежа, стихійне лихо, аварія, агресивний напад з використанням холодної або вогнепальної зброї, теракти і так інше значно підвищує імовірність травмування або загибелі. В результаті проведеного анкетування у 2008 – 2016 роках з працівниками поліції різних підрозділів з різних регіонів України було встановлено що правоохоронці очікують нових знань та вмінь у цій сфері. 87.4% опитуваних вказало на недостатність знань та вмінь. Необхідність більш суттєвого розгляду цього питання підтверджує і факт залучення працівників поліції до блокування або ліквідації масових заворушень. І якщо після 1 року служби приблизно 20% опитуваних приймали в цих заходах участь, то вже при стажі роботи 4 роки – 76%, а після 10 років стажу роботи майже 70%.

Отже, можливі ризики, з якими ви можете зіткнутися, це: масові заворушення, небезпека натовпу, вуличне насильство, дії правоохоронних органів, банди і незаконні збройні формування, "звичайні" злочинці, побутові конфлікти, випадковий нещасний випадок.

Нами були проаналізовані на основі світового досвіду основні небезпеки, які виникають під час масових заворушень. Перелік небезпек на масових заворушеннях виявився досить широким. До основних небезпек відносяться:

Секція 1. Оперативне мистецтво та тактика Національної гвардії України

VIII Науково-практична конференція Національної академії Національної гвардії України

30 березня 2017 р., м. Харків

79

механічні; хімічні; термічні; енергетичні; психологічні.

Джерела механічної небезпеки: удари тупими предметами (каміння, палиці), удари холодною зброєю (кийки, битки, арматура, цеп), рогатки, балісти, використання транспортних засобів, будівельної техніки, балістична небезпека (травматична зброя, обрізи, вогнепальна зброя, гранати), колючий дріт, барикади з надовбами та слизькою поверхнею.

Джерела хімічної небезпеки: сльозогінний газ, димові пристрої, вогнегасники, побутові спреї, дим, токсичні продукти горіння, побутовий сморід, їдкі рідини.

Джерела термічної небезпеки: коктейль Молотова, пальні речовини, фаєри та феєрверки, смолоскипи.

Джерела енергетичної небезпеки: вибухи (петарди, вибухові пристрої), шум (гучномовці, удари по діжкам, ревуни, крики), підвищене шумове тло, лазерні промені.

Джерела психологічної небезпеки: масований вплив ЗМІ, політиків, священників, небезпеки натовпу, страх за особисте життя та здоров'я, страх перед невідомим, страх причинити біль громадянам, порушення режиму праці та відпочинку, постійна напруга, погрози, гасла, паніка.

Наведений аналіз небезпек для працівників поліції при ліквідації масових заворушень дозволяє зробити наступні висновки:

- залучення особового складу поліції для ліквідації масових заворушень повинно відбуватися тільки у засобах індивідуального захисту;
- до основних засобів індивідуального захисту поліцейських відносяться: протиударні щитки, шоломи, бронежилети, щити, протигази, спеціальний костюм проти порізів та тепловим захистом, перчатки;
- завчасне і постійне опрацювання тактики дій підрозділів поліції;
- необхідно змінювати порядок дій та бойові шиккування поліції для попередження впливу нових небезпек;
- з урахуванням сучасних небезпек, необхідно підбирати матеріали з яких виготовлено захисне спорядження правоохоронців;
- майже 80% правоохоронців були на ліквідації масових заворушень і з них 96% потребувало додаткових навичок;
- комплексний аналіз небезпек на масових заворушеннях вказує на їх вплив майже на всі частини тілу та внутрішні органи людини;
- до більш важливих для правоохоронців небезпек відносяться: вогнепальна зброя, вибухи, холодна зброя та пальні речовини;
- до переліку найбільш суттєвих складових визначення ризику правоохоронців при ліквідації масових заворушень відносяться: вид небезпеки, ступені її небезпеки, ступеню поширеності небезпеки, ступеню небезпеки ситуації та кількості правопорушників у натовпі;
- оцінка ризику від повного переліку небезпек здатна більш об'єктивно проводити профілактику травматизму. __